

SİLMARILLION: OKUMA NOTLARI

Bu Ayın Okumaları:

- ☐ Valaquentia
- ☐ Quenta Silmarillion: 1. Günlerin Başlangıcı

Valaquentia Tartışma Soruları:

- Valar mitolojilerdeki tanrıların kopyası mı? Ayrılan noktaları neler?
- Manwë'nin Ilúvatar'ı kavrayışı, tarihte nasıl görülüyor?
- Aulë'nin alt-yaratım arzusu ile Melkor'unkinin farkı?
- Tolkien'in alt-yaratıma dair bakışı nasıl? Aulë-Melkor zıtlığı üzerinden, nasıl potansiyel tehlikeler görüyor?
- Nienna'nın alanı nasıl bir güç ve kudret? (3. Ezginin güzelliği ve keder) Bu gücü nerelerde görüyoruz?
- Diğer Valar'ın güçlerinin dünya yaratımında nasıl bir rolü olmuş olabilir?
- Maiar'ın mâhiyeti, güç düzeyleri, rolleri nelerdir?
- Aulë & Sauron ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz?

Günlerin Başlangıcı Tartışma Soruları:

- Arda'nın Baharını birliktelik temasına dair değerlendirin
- Valar'ın Melkor'u görememesi, tanrısal kapasiteleri hakkında bize neler söylüyor?
- Bozulmamış Arda (Unmarred) ve Bozulmuş Arda (Marred) zıtlığı: ilk tasarıma bir daha ulaşılabilmesi. Tasarımda öncelenen sizce nedir ve neden?
- Valar'ın Melkor'u yenememesi, bir güç meselesi mi? Valar'ın Aman'a gidişi bir kaçış mı?
- Ağaçlar yaratılışı: Bozulmamış ve Bozulmuş Arda tartışmasına göre nasıl değerlendirirsiniz? [Eru'nun sözünü hatırla: "benim enstrümanım olacaktır"]
- Maiar dışı Ruhların mâhiyeti nedir? Bunlar ne olabilir?
- Valar'ın Çocuklara müdahalelerinin sonuçları hep olumsuz ise öncelenen nedir? Manwë farkında mı?
- Eru'nun Elf ve İnsan tanımları: İnsanlara 'armağanı' ölüm mü yoksa özgür irade mi? Ölüm bir araç/vesile mi?
- İnsanların hataları niçin gerekli?
- Elflerle İnsanların sonuna dair bilinenler nedir?

KİLİT ALINTI

"Ve sen, Melkor, göreceksin ki nihâi kaynağını benden almayan hiçbir ezgi çalınamaz ve hiçbir kimse Müziği bana rağmen değiştiremez. Çünkü buna teşebbüs eden kimse, kendisinin önceden tahayyül etmemiş olduğu çok daha fevkalâde şeylerin ortaya çıkarılmasında ancak **benim enstrümanım olacaktır.**"
(Ainulindalë)

Kaynaklar:

- Tea with Tolkien'in [Valar Kartları](#)
- Flieger, Verlyn. "[The Music and the Task: Fate and Free Will in Middle-earth.](#)" *Tolkien Studies* 6 (2009): 151-181, s. 152.
- Bergland, Magne. ""[This gift of freedom](#)": [The Gift of Ilúvatar, from Mythological Solution to Theological Problem.](#)" *Tolkien Studies* 18 (2021): 131-144, s. 134.

KİLİT ALINTI

"Ancak Atani'ye ise başka bir armağan vereceğim.' Böylece [Ilúvatar] buyurdu ki, İnsanların kalpleri dünyanın ötesini arayacak ve burada huzuru hiç bulamayacak; fakat dünyanın güçleri ve olasılıkları arasında, 'diğer tüm şeyler' için kader olan Ainur'un Müziğinin de ötesinde, kendi yaşamlarını şekillendirme erdemine sahip olacaklar, ve onların faaliyetleri vâsıtasıyla hem biçim hem fiil itibarıyla her şey tamamlanmış ve dünya, nihâi ve en küçük parçasına kadar ifâ edilmiş olacak."

VALAQUENTA*

Valaquenta, *Ainulindalë*'nin kısa bir özetiyle başlar. Daha sonra, Valar'ın Efendileri ve Kraliçelerini tanıtarak, her biri hakkında biraz arka plan bilgisi vererek ve birbirleriyle nasıl ilişkili olduklarını açıklayarak devam eder. Bunları hatırlamak veya ayırt etmek zor olabilir; bu yüzden aşağıdaki tabloya bakılabilir.

Sonrasında Valar'a benzer ama daha düşük derecedeki ruhlar olan Maiar ile tanıştırılıyoruz. Son kısım "*Düşmanlara Dair*" başlığını taşıyor; Melkor'un zulmünü biraz daha anlatıyor ve hizmetkârı Sauron'u tanıtır.

Manwë (Súlimo) - Ainur'un Kralı - Hava, rüzgâr, gökler ve yüksekleri sever. - Taniquetil Dağının tepesinde ikamet eder.	Varda (Elbereth) - Yıldızların Hanımı - Manwë ile ikamet eder. - Morgoth'un en nefret ettiği	Oromë (Aldaron) - Canavar ve şer yaratıkların avcısı - Ormanların Efendisi
Aulë - Maddenin ve Zanaatın Efendisi - Cücelerin yaratıcısı - En çok Noldor'u sever.	Yavanna (Kementári) - Meyve Veren - Büyüyen şeyleri sever - Entlerin ve Dev Kartalların yaratıcısı	Vána - Her-Daim-Genç-Olan da denir - Bitki örtüsü ve hayvanatı sever. - Yavanna'nın kız kardeşi - Çiçeklerin Kraliçesi
Mandos (Námo) - Ölümler Evinin bekçisi - Valar'ın yargıcı	Vairë - Zamanın Örücüsü - Arda'nın öyküsünün örücüsü - Örülmüş kilimleri, Mandos Salonlarını kaplar.	Ulmo - Tek ikamet eder - Suların Efendisi: denizler, ırmaklar, pınarlar, göller - Orta-Dünya'yı hiç terk etmemiştir.
Lórien (Írmo) - Hayallerin ve rüyaların efendisi - Lórien Bahçelerinde ikamet eder.	Estë - Lórien Bahçelerinde ikamet eder. - Yaraların ve Kederlerin İyileştiricisi	Nienna - Hüzünün Hanımı ve Kederlerin Ağıtçısı - Merhametin ve Şefkatin Öğreticisi
Tulkas (Astaldo) - Fiziksel gücü ve karşılaşmaları sever. - Melkor ile güreşmiştir.	Nessa - Dans ve yarışmayı sever. - Geyikler onu takip eder. - Oromë'nin kız kardeşi	Melkor Morgoth olarak bilinen Melkor, artık Valar arasında sayılmaz.

Maiar, Valar ile aynı türde ruhlardır ama daha düşük derecededirler. Çoğunlukla Valar'ın hizmetkârları veya yardımcılarıdır. Tolkien, *Valaquenta*'da Maiar içindeki önde gelenlerin şunlar olduğunu yazar:

İlmarë, Varda'nın hizmetkârı

Eönwë, Manwë'nin Sancaktarı ve Sözcüsü

Ossë, Ulmo'nun Vasalı ve Denizlerin Efendisi

Uinen, Denizlerin Hanımı, Númenórluların Koruyucusu

Melian, Thingol'ün Eşi, Lúthien'in annesi; Vána ve Estë'nin hizmetkârı

Olórin (Mithrandir ve Gandalf olarak da isimlendirilir), Maiar'ın en Bilgesi, Özgür Halkların savunucusu

Sauron (Zâlim Gorthaur olarak da isimlendirilir), Morgoth'un Hizmetkârı

GÜNLERİN BAŞLANGICI

ARDA'NIN BAHARI

Valar'ın Melkor'a karşı ilk savaşında Tulkas, Arda'ya geldi ve Melkor kaçtı. Aulë iki lambayı inşaa etti: Kuzeyde Illuin ve Güneyde Ormal. Yavanna'nın tohumarı filizlenmeye başladı ve dünya üzerinde hayvanlar ortaya çıktı. Valar'ın ilk ikametgâhı olan Almaren Adası yaratıldı. Valar dinlendi ve büyük bir şölen düzendiler; bu şölen esnâsında Tulkas, Nessa ile evlendi.

Şenliğin ardından Tulkas dinleniyordu; bu esnâda Melkor, fark edilmeden Orta-Dünya'ya geri dönmek için bu fırsatı değerlendirdi. Melkor iki lambayı yıktı ve Utumno'ya kaçtı. Valar onun peşine düşemedi; çünkü dünyayı onarmakla ve Melkor'un neden olduğu yıkımı dizginlemek ile meşgul oldular. "Böylece sona erdi Arda'nın Baharı."

VALINOR'DAKİ SAADET GÜNLERİ

Sonrasında Valar, Orta-Dünya'yı terk etti ve Aman'a gittiler. Valar, Valinor'da ikametgâhlarını inşaa ettiler ve burada her şey huzur içindeydi. Yavanna, Valinor'un iki ağacını yarattı: Telperion (koyu yeşil ve gümüş) ve Laurelin (açık yeşil ve altın).

Ağaçlarla birlikte Valinor'da Saadet Günleri ve Zamanın Sayımı başladı. Vakit geçtikçe ve Melkor Orta-Dünya'da istediğini alınca, Yavanna diğer Valar'ı ona karşı yeniden savaşıma çağırdı.

İLÚVATAR'IN ÇOCUKLARI

Valar, Ilúvatar'ın Çocuklarının gelişini bekliyordu; bunlar Elfler ve İnsanlar idi. Elfler ilk doğanlardı ve ölümsüzdüler; aynı zamanda Quendi de denirdi onlara. İnsanlar ise takipçilerdi ve ölümlüydüler; aynı zamanda Atani denirdi onlara.

*Bölüm özetleri "Tea with Tolkien" nin** (Kaitlyn Facista) Silmarillion Okur Rehberi'nin*** Türkçe çevirisinden aktarılmıştır.

**İG & X: @teawithtolkien

*** Silmarillion Okur Rehberi, <https://www.teawithtolkien.com/> web sitesinden indirilebilecek çeşitli ÜCRETSİZ kaynaklardan biridir.

ÇEVİRİ DÜZELTMELERİ*

VALAQUENTA: İTHAKİ	ÖNERİLEN ÇEVİRİ
Aulë'ye dair: "Noldor çok şey bilirdi hakkında, oysa asla onların dostları olmadı" (s. 70)	"Noldor çoğu şeyi ondan öğrendi ve Aulë, hep dostu oldu onların"
Yavanna'ya dair: "Aulë'nin eşi, Doğurgan Olan, yani Yavanna'dır" (s. 70)	"Aulë'nin eşi Yavanna'dır, Meyve Veren"
Oromë'ye dair: "... bu yüzden Aldaron denmişti adına ve Sindar Tauronlar tarafından Ormanların Efendisi ilan edilmişti " (s. 74)	"bu yüzden Aldaron denmiştir ona ve Sindar tarafından ise Tauron , Ormanların Efendisi"
Eönwë'ye dair: " kollarındaki kudreti alt edecek çıkmamıştı Arda'da" (s. 75)	" silâh kullanımındaki kudretini alt edecek çıkmamıştır Arda'da"
GÜNLERİN BAŞLANGICI: İTHAKİ	ÖNERİLEN ÇEVİRİ
"Valar'ın Almaren üstündeki yurtları taşla toprağa döndü; Yeryüzünde başlarını sokacak bir yerleri yoktu artık"	"Valar'ın Almaren üstündeki ikametgâhı yerle bir edildi; Yeryüzünde yerleşik bir yurtları kalmamıştı artık"
"çünkü Dış Deniz'e, Elferin dilinde söylersek Ekkaia'ya bakıyordu bu toprakların kıyısı" (s. 88)	"Elflerce Ekkaia denilen Dış Deniz'e bakıyordu ..." NOT: Çevirmenin, olmayan bir anlatıcı meydana getirerek "söylersek" ifadesiyle " biz " demesi yanlıştır.
"kimseler bilmez ne kadar geniştir bu deniz" ... "ve onun ardında Gecenin Duvarlarının olduğu da bilinmez " (s. 88)	"ve onun ardında Gecenin Duvarları bulunur"
"Valinor iyice bir yerleşip" ... "toparlanıp da Valar'ın hanları hamamları dikilince yerli yerine" (s. 89)	"Valar'ın konakları kurulunca"
Yavanna'nın Ağaçları oluşturmaya dair "uzun uzun otur UR du burada, ... bir şarkı söyle R di" (s. 89) "Nienna ise suskun durur /durdu, ıslatırdı /ıslattı tepeciği gözyaşlarıyla, ... bir araya gelirdi /geldi Valar ... divanlarında otururlardı /oturdular tahtları üzerinde... Yavanna işte burada çıkıp şarkısını söyler /söyledi ve diğerleri de onu izlerdi /izlediler" (s. 90)	"oturdu" ve "söyledi" olması gerekiyor. Bir kerelik bir olaydan bahsediliyor, '(sık sık) yapardı ' anlamında bir cümle yazılması yanlış.
Manwë'ye dair (s. 94): "Vanyar, Elflerin arasında en sevdiğiydi ondan dinlerdi şarkılarla şiirleri "	"ve ondan aldılar şarkılar ve şiiri" (Vanyar şarkı ve şiiri Manwë'den alıyor)
"Maviydi Vanyar'ın giysisi" (s. 94)	"Giysisi maviydi" (Manwë'den bahsediliyor)

**İthaki Yayınlarının* 'beyaz kapaklı' *Silmarillion* baskısındaki Türkçe çeviri yanlışları baz alınmıştır. Yanlış kelime, terim veyahut bilgiler özellikle renklendirilmiştir.